

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

2023-08-02 Nr. S23/08/237

info@am.lt

aurelija.bielskyte-petrenko@am.lt

DĖL STATYBOS TECHNINIO REGLAMENTO STR 1.04.04:2017 „STATINIO PROJEKTAVIMAS, PROJEKTO EKSPERTIZĖ“ PAKEITIMŲ PROJEKTO

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) susipažinę su 2023-07-19 derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo dėl 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. D1-738 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ (toliau – **Reglamento**) patvirtinimo pakeitimo projektu (Reg. Nr. 23-11035) (toliau – **Projektu**) teikia šiuos pasiūlymus:

1. Projekto 2 punktu siūloma pakeisti Reglamento 41 punkto ketvirtąją pastraipą nurodant, kad **projektuotojas projektiniuose pasiūlymuose ir projekte įrašo architektūros kūrinio autorius**. Pažymime, kad Rūmai palaiko tokią nuostatą, tačiau atkreipiame dėmesį, kad pakeitimai tinkami tuo atveju, jei projektas būtų rengiamas vienu etapu. Vadovaujantis galiojančiu reguliavimu, projektas rengiamas 3 etapais (projektiniai pasiūlymai, techninis projektas ir darbo projektas) ir autorių teisių objektas gali būti sukuriamas rengiant visus tris projekto etapus. **Rūmų vertinimu tiksliausia autorius nurodyti būtent parengto projekto perdavimo-priėmimo akte, nurodant ir visus projekto autorius, įvardinant kiekvieno autoriaus (-ių) parengtus projekto dalis ar kt. autorinių teisių objektus.**

Atsižvelgdami į projektinių pasiūlymų (Reglamento 13 priedo II skyrius) ir techninio projekto (Reglamento 8 priedas) sudėtį, bei atskirais atvejais galimą didelį bendraautorių skaičių, siūlome Reglamente tiksliai įvardinti dokumentą, kuriame būtų nurodomi autoriai ir 41 punkto ketvirtąją pastraipą išdėstyti taip:

„41. <...>Projektuotojas projektiniuose pasiūlymuose ir/ar projekte **perdavimo-priėmimo akte, įrašo architektūros kūrinio autorius, nurodydamas kiekvieno autoriaus (-ių) parengtas projekto dalis**. Projektuotojo ir projekto autorių teisės įgyvendinamos ir ginamos Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme nustatyta tvarka.“

2. Projekto 3 punktu Reglamento 41 punktas papildomas penktąja pastraipa - tęstinio autoriaus (-ių) dalyvavimo viso projekto rengime sąlyga (teikiant pritarimą statinio architektūros sprendiniams). Sutinkame ir palaikome statinio architekto (autoriaus) dalyvavimą viso projektavimo metu, tačiau atkreipiame dėmesį į galimą ginčų riziką, kuomet pvz. projektinius pasiūlymus (toliau – **PP**) rengia vienas autorius, o techninį projektą (toliau – **TP**) rengia kitas autorius – architektas. Pagal šiuo metu galiojančią reguliavimą užtenka PP autoriaus sutikimo toliau naudoti jo kurinį, tačiau projektu keliamas reikalavimas dėl autoriaus dalyvavimo ir pritarimo viso projekto rengimo metu. Ar tokiu atveju PP autorius turi dalyvauti ir papildomai tvirtinti TP sprendinius, net ir tuo atveju, jei su juo sutartis buvo sudaryta tik PP parengimui ir TP rengimui jis nėra samdomas? Ar PP autoriaus duodamas pritarimas reiškia ir prisiimamą atsakomybę už TP sprendinius, kurių rengime jis iš esmės nedalyvauja? Kokia turėtų būti atlyginimo autoriui už tęstinį dalyvavimą tvarka, jei jis rengia tik PP ar architektūrinės idėjos projektą?

Rūmai, atsižvelgdami į didelę sutartinių projektavimo rangos santykių įvairovę, siūlo nustatyti pareigą, kad su projekto autoriumi (-iais) visais atvejais būtų sudaroma atskira sutartis (ar įtraukiamos papildomos nuostatos projektavimo rangos sutartyje) dėl autoriaus teisių tolesnės apsaugos ir autoriaus tęstinio dalyvavimo tvarkos ir Reglamento 41 punkto penktąją pastraipą išdėstyti taip:

„41. <...> Autorių dalyvavimas rengiant statinio projektą yra tęstinis, architektūros kūrinio autoriai pasirašo projektinius pasiūlymus (kai jie rengiami), techninį ir darbo projektą pritardami statinio architektūros sprendiniams. **Su architektūros kūrinio autoriumi (-iais) visais atvejais turi būti sudaroma sutartis, kurioje aptariamos autoriaus dalyvavimo projekto rengime sąlygos, taip pat autoriaus dalyvavimo ir atlyginimo tvarka, jei atskiras projekto dalis rengia kiti autoriai, bei kitų projektuotojų teisės atlikti vėlesnius projekto pakeitimus sąlygos bei tvarka.**“

3. Rūmų vertinimu Projekto 4 punktu formuojama Reglamento 42 punkto redakcija turėtų būti patikslinta dėl sutikimo gavimo tvarkos esant autorių daugumai. Pažymime, kad išskirtinės svarbos objektus dažniausiai projektuoja (kuria) autorių kolektyvas ir atskiras projektavimo proceso dalis (1) Architektūrinio idėjinio projekto sukūrimą (pvz. dalyvavimui architektūriniame konkurse) 2) Projektinių pasiūlymų parengimą 3) Techninio projekto rengimą ir 4) Darbo projekto rengimą) pavedama atlikti skirtingiems projektuotojams. Tokiu būdu, kiekvieną iš aukščiau nurodytų dalių gali rengti kitas autorius ar autorių kolektyvas. Atlikus pirminio kūrinio pakeitimus, sukuriama naujas - išvestinis kūrinys, kuris, vadovaujantis ATGTĮ 4 straipsnio 3 dalies 1 punktu, taip pat yra autorinių teisių objektas. Vadinasi šiuo atveju darbo projekto projektuotojui gali kilti pareiga gauti visų, pirmuose trijuose etapuose, dalyvavusių autorių sutikimą šiems pakeitimams atlikti. Rūmų vertinimu, šios situacijos efektyvesniam suregulavimui taip pat reikalingas, Rūmų pasiūlymų 1 punkte aprašytas, **kuo detalesnis visų projekto autorių ir jų parengtų autorių teisių objektų sąrašas, projekto (projektinių pasiūlymų) perdavimo-priėmimo akte.**

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Algimantas Pliučas